

ОСОБЕНИ ПРАВИЛА ЗА ДОКАЗВАНЕ

НОРМАТИВНА УРЕДБА

чл. 116 от ДОПК

I. ПРИЛОЖНО ПОЛЕ

Единствените случаи, в които тежестта на доказване лежи върху задълженото лице са тези предвидени от чл. 116 от ДОПК и то не във всички производства по ДОПК, а само когато се извършва ревизия. Този извод се извежда от систематичното място на чл. 116 от ДОПК - Глава Петнадесета „Данъчно осигурителен контрол”, след нормата на чл. 112 „Образуване на ревизионното производство”. Не следва да се бърка тежестта на доказване с наличието на презумпции, заместващи липсата на съдействие от страна на страните в производството, например (чл. 37, ал. 4, чл. 52 и т.н.). Дори при наличие на презумпция, тежестта на доказване на презумпционните предпоставки остава за органа по приходите.

ТЕЖЕСТ НА ДОКАЗВАНЕ

ПРИНЦИП

Орган по
приходите

Чл. 37, ал. 1 ДОПК
Чл. 5 от ДОПК

ПРОВЕРКА

РЕВИЗИЯ

РЕГИСТРАЦИЯ

ИЗКЛЮЧЕНИЕ

Задължено
лице

Чл. 116 ДОПК

РЕВИЗИЯ

ОСОБЕНИ ПРАВИЛА ЗА ДОКАЗВАНЕ

II. ХИПОТЕЗИ, В КОИТО ЗА УСТАНОВЯВАНЕ НА ЗАДЪЛЖЕНИЯТА НА РЕВИЗИРАНОТО ЛИЦЕ Е НЕОБХОДИМО ДА СЕ ИЗЯСНЯТ ФАКТИ И ОБСТОЯТЕЛСТВА ИЗВЪН ТЕРИТОРИЯТА НА СТРАНАТА

Това са следните случаи:

1. Фактите и обстоятелствата, които трябва да се изяснят са се осъществили **извън** територията на страната /чл. 116, ал. 1 от ДОПК/.
2. Фактите и обстоятелствата са се осъществили **на територията на страната**, но доказателствата се намират на територията на други страни /чл. 116, ал. 2 от ДОПК/.

ВНИМАНИЕ! В тези случаи задължение на ревизирувания е да представи доказателства за изясняването на тези факти и обстоятелства.

III. ЗАКОНОВА ПРЕЗУМПЦИЯ

1. В текста на чл. 116, ал. 1, изр. 2 от ДОПК е въведена законова презумпция, според която се смята, че **ревизираното лице винаги е имало възможност да представи доказателствата**, когато отношенията или сделките са между **свързани лица** (понятието “свързани лица” следва да се тълкува съобразно § 1, т. 3 от Допълнителните разпоредби на ДОПК), като е налице и презумпция за свързаност, когато сделките са осъществени с чуждестранно лице при наличие на условията на чл. 116, ал. 3 от ДОПК.

Съгласно чл. 116, ал. 3 от ДОПК, когато сделките са осъществени с чуждестранно лице, смята се, че отношенията са между свързани лица, ако:

- Чуждестранното лице е регистрирано в държава, която не е страна - членка на Европейския съюз, и в която дължимият корпоративен или подоходен данък върху доходите на чуждестранното лице, които са реализирани или ще се реализират в резултат на сделките, е с повече от 60 на сто по-нисък от дължимия такъв данък в страната; и

ОСОБЕНИ ПРАВИЛА ЗА ДОКАЗВАНЕ

- държавата, в която е регистрирано чуждестранното лице, отказва или не е в състояние да обмени информация относно осъществените сделки или отношения, когато е налице сключена и влязла в сила международна данъчна спогодба.

При установяване на посочените обстоятелства (презумпционни предпоставки) органът по приходите могат да използват и данни за свързани лица, за тежестта на данъчното облагане или режима за осъществяване на дейност на местния пазар получени или публикувани от други приходни администрации, международни организации, публични регистри или издания, съдържащи специализирана информация, т.е. налице е улеснено доказване за органа по приходите (Виж. и т. IV).

От своя страна ревизираното лице може да обори презумпцията за свързаност при пълно доказване, т.е. тежестта на доказване е за него, че чуждестранното лице дължи данък, който не е обект на преференциален режим или е реализирало стоките или извършило услугите на местния пазар.

2. В случаите по т. 1 за ревизираното лице е въведена допълнителна тежест на доказване с нормата на **чл. 116, ал. 2 от ДОПК**, а именно: **то е длъжно да докаже:**

- съответствието на цената по сделката с пазарната цена,
- в случай, че не е налице съответствие, то следва да докаже причините за отклоняване от пазарната цена, включително чрез представяне на всички относими доказателства от чужбина.

3. В случаите на трансфери между място на стопанска дейност на чуждестранното лице в България и други части на същото предприятие в чужбина също се смята, че ревизираното лице е имало възможност да представи доказателства и върху него лежи тежестта на доказване за съответствие с пазарните цени..

IV. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПАЗАРНИ ЦЕНИ ПО УЛЕСНЕН РЕД

ВНИМАНИЕ! Когато ревизираното лице не е представило доказателства, т.е. не е изпълнило задълженията си по ал. 1, 2 и 3 на чл. 116 от ДОПК **тежестта на доказване пада пак върху органа по приходите.**

ОСОБЕНИ ПРАВИЛА ЗА ДОКАЗВАНЕ

В този случай обаче органът по приходите има право да установи пазарните цени въз основа на достъпна информация или доказателства, т.е. по един улеснен ред. При прилагане на методите за определяне на пазарните цени (§ 1, т. 10 от ДР на ДОПК и Наредба № Н-9 от 14.08.2006 г.) органите по приходите могат да използват и данни за борсови цени, данни, посочени в статистически справочници или други издания, съдържащи специализирана ценова информация – чл. 116, ал. 5 от ДОПК (Виж и Наръчник по трансферно ценообразуване).

ВНИМАНИЕ! С оглед удостоверяване на извършените от него проучвания при прилагането на чл. 116, ал. 5 и 6 от ДОПК органът по приходите **е длъжен да посочи** борсата, изданието, администрацията, международната организация, съответно - Интернет страницата - източник на информацията, като приложи заверено от него копие или разпечатка, съдържаща съответните данни.

[Обратно към съдържанието на наръчника.](#)